

(המשך מעמוד 11)

האלה בישראל, במקביל לניכויים הסוציאליים המוטלים על עובדים ישראליים, לא שימש לשום מטרה חיובית — לא לטובת הפועלים עצמם, לא לטובת השטחים. הוא נבלע בחבית בלא תחתית של האוצר הישראלי.

מצב זה נראה יציב. הוא היה כולו בנוי על כוח גם, וכוח גם היה מצוי בשפע.

שום גורם ערבי או בינלאומי לא נראה כמאיים עליו. ועידת הפיסגה בעמאן ופגישת רג'גורבאצ'וב המחישו זאת היטב.

היה נדמה כי הגננים היהודי המציא פאטנט שאין לו תקדים: מימשל צבאי ניצח, הפוטר את הכובש מכל הבעיות הכרוכות בסיפוח השטחים או כנינונם כמושבה.

ואז, בדיוק כאשר היה נדמה שהושג המצב האידיאלי, פרצה ההתקוממות.

● הנשק נשאר בסליק

אין ספק שההתקוממות פרצה באופן ספונטאני. איש לא תכנן אותה. איש לא היה מסוגל לתכנן אותה. גם שיטות ההתקוממות היו ספונטאניות. הן נולדו, איכשהו,

מתוך החוכמה העממית של העם הכבוש. כדעבד אושרו עליידי מנהיגים, אך המעשים עצמם באו מאליהם.

החלטה עממית כזאת הולידה את ההחלטה, שהיתה אולי המרשימה ביותר של ההתקוממות כולה, ושהעידה על עוצמתה יותר מכל מעשה: אי-השימוש בנשק הם.

יש בשטחים הכבושים סליקים של נשק, שנצברו במשך השנים. גם אין צורך בנשק רב כדי לפתוח באש על סויר חיילים בסימטות הצרות של שכונת-פליטים. אולם הדבר לא נעשה, אף לא פעם אחת.

מי שמתייצב בחוזה חשוף מול חיילים ומיידה בהם בקבוק, בידעו שההוראה היא לירות בכל מי שמחזיק בידו בקבוק ריק, זקוק ליותר אומץ-לב מאשר מי שיריה באקדח מאחורי פינה. הירי ממארב הוא שיטת-הלחמה של רוב תנועות-ההתנגדות. הפלסטינים ויתרו על זה.

הדבר יכול להפתיע. מיספר ההרוגים הפלסטיניים עבר את ה-100, ואחר כך את ה-200. הוא התחיל להתקרב ל-300. לכל אחד מן ההרוגים יש קרובים — הורים, בנים, אחים, רודנים, חמולה. רבים מאלה חונכו במסורת של גאולת-דם. אך אף אחד מאלפי הקרובים האלה של ה"שהרא" (מארטריום) לא ביקש נקמה פרטית, ולא ירה בחייל.

גם בשאר אמצעי-הלחמה — אבנים, בקבוקי-בערה, סכינים

— לא נהרגו במהלך ההתקוממות אף עשרה ישראלים, חיילים ואזרחים.

גם קו זה אושר כדעבד עליידי המוסדות הלאומיים. אולם לא המוסדות יכלו להבטיח את המישימת העילאית של ציבור שלם

צילון צמיר, העולם הזה

בית הרוס בכפר-ביתא: מבעד לקיר

של כמעט מיליון וחצי נפש, שעמד בפיתוי זה יום אחרי יום. לכך היתה הרוסה החלטה פנימית.

אולי יותר מכל סימפטום אחר — יותר מרעבות הדגלים הלאומיים שניתלו על חוטי החשמל, יותר מההפגנות ומהשביתות, מעידה תופעה זו על חוזק האינתיפאדה ולכוחה.

● האכוס של קבאטיה

לא פחות מרשימה היתה הנכונות הפלסטינית לסכול, מבלי להישבר.

מאות נהרגו. אלפים נפצעו — איש אינו יודע כמה, כי רוב הפצועים לא הגיעו כלל לבתי-החולים, כידועם ששם ייאסרו, ואולי יפצעו שנית. יותר מ-10 אלפים נעצרו, והוחזקו בתנאים שהוגדרו גם עליידי אישים ישראליים ככלת-יאנושיים. בתיים של מישפחות רבות פוצצו. אחרים גורשו.

מאחורי המיספרים האלה מתחבא סבל הרבה יותר רחב וכללי. מאות אלפי מישפחות הלכו מרי לילה לישון, כשהן מקשיבות לכל צעד של עובר-אורח בחוץ, מתוך חשש שכאמצע הלילה תפרוץ לביתם כיתת-חיילים, תעורר את בני הבית במהלומות וכבעיטות, תיקח איתה נער או איש, ששמו הופיע ברשימות השב"כ. בעוצר של ימים ארוכים, ולפעמים של שבועות על גבי שבועות, היה צורך להסתפק במה שיש. השביתות הכלליות התכופות הורירו אנשים אמידים לקה-עוני. שום אם אשר שלחה את בנה ובתה לבית-הספר לא יכלה להיות בטוחה שהם יחזרו בשלום.

על רקע זה נולדו סיפורים, שבודאי ישמשו בעתיד חומר להגדרת הלאומיות.

למשל: ההגדה של קבאטיה.

קבאטיה היא כפר שכוחאל מדרום לג'נין. מעטים שמעו את שמה קודם לכן.

במקום זה היתה תקרית: גביר מקומי, משתף-פעולה ומוסר-מידע לשלטונות, שהיה חמוש בנשק ישראלי, פתח באש על שכניו. אלה צרו על ביתו והרגוהו.

כדי להבטיח את שלום אלפי סוכניו ככפרים ובערים, שהיו עד כה עמודי-התווך של הכיבוש, החליט השילטון ליצור דוגמה שתראה למרחוק ושתטיל מורא ופחד על הרבים. על הכפר הוטל עוצר בלתי-מוגבל, שנמשך יותר מחודש. איש לא נכנס, איש לא יצא. לא הותר להכניס לכפר מזון, משקה או תרופה. הופסק זרם החשמל והמים, לתקשורת לא ניתנה גישה.

קבאטיה הוחזרה כאחת לימייקדם. התושבים התקיימו על פיתות וזיתים, שנאגרו בעוד מועד. המים נשאבו מכארות ישנות, שיצאו מכלל שימוש. הפיתות נאפו על אש פתוחה, שניזונה מארגונים ישנים ושיבריהיטים. העשירים עזרו לעניים.

כאשר הצליחו יחידים להסתנן אל תוך הכפר, בשבוע הרביעי של המצור, הם מצאו שם אוכלוסיה שמחה, גאה ובוטחת בעצמה. היא הוכיחה שניתן להחזיק מעמד. היא הפכה לאגדה.

השילטון נכנע. הוא הפסיק את העוצר. קבאטיה נעלמה מן הכתורות — עד לתקרית הבאה, שלא איחרה לבוא.

פרשת-קבאטיה לא הבטיחה את שלום משפתי-הפעולה, שהישראלים עצמם קראו להם בבזו "שטינקרים". אלפים מהם התייצבו במיסגדים, מכרו

נת שוחט, סקופ 80

15.1.88, גאז על הריהבית: עונים פושטים ברחבת כיפת-הסלע ואל-אקצה

ענת שוחט, סקופ 80

18.12.87, ברוכים הבאים לעזה: בכניסה לעיר הניצורה, בראשית ההתקוממות